

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

Biudžetinė įstaiga, Gynėjų g. 6, LT-01109 Vilnius, tel. (8 5) 261 0560, faks. (8 5) 261 6813, El. p. lat@teismas.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602032

Apylinkių teismų teisėjų sąjungai,
pirmininkui Vytautui Kriščiūnui

2013-09-03 Nr. 182-5T-465
Į 2013-08-22 Nr. R-13,

Telšių rajono apylinkės teismo teisėjai
Editai Gailienei

Į 2013-08-27 gautą prašymą

DĖL JŪSŲ PAKLAUSIMO BK 64¹ STRAIPSNIO TAIKYMO KLAUSIMU

Lietuvos Aukščiausiajame Teisme gautas Jūsų paklausimas, kuriuo nors tai ir tiesiogiai nenurodoma, tačiau prašoma teisinės konsultacijos dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2013 m. liepos 2 d. įstatymo Nr. XII-499, kuriuo Lietuvos Respublikos baudžiamasis kodeksas (toliau – BK) papildytas 64¹ straipsniu, aiškinimo ir taikymo. Šis prašymas motyvuojamas praktikoje kylančiu šio straipsnio taikymo sudėtingumu, apygardų teismų ir apylinkių teismų teisėjų nuomonių skirtumais šiuo klausimu.

Iš tiesų, šis įstatymas nėra vienareikšmis. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, svarstant šio įstatymo projektą Nr. XIP-4760, taip pat su juo susijusį Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) pakeitimo ir papildymo projektą Nr. 4759, atkreipė Lietuvos Respublikos Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto dėmesį į tai, kad jais siūlomi BK ir BPK pakeitimai ir papildymai galimai prieštarauja šiuose kodeksuose įtvirtintiems principams, Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Tokią pastabą iš dalies pateikė ir Seimo kanceliarijos Teisės departamentas (2012-09-17 išvada Nr. XIP-4760). Teismo nuomone, šie projektai reikalavo išsamios viešos diskusijos, neturėjo būti svarstomi skubotai (2012-10-30 raštas Nr. 5T-616).

Tačiau, kaip Jums žinoma, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą konstatavo, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją teismų praktika formuojama tik teismams patiems sprendžiant bylas. Nors pagal Konstituciją žemesnės instancijos bendrosios kompetencijos teismai, priimdami sprendimus atitinkamų kategorijų bylose, apskritai yra saistomi aukštesnės instancijos bendrosios kompetencijos teismų sprendimų – precedentų tų kategorijų bylose, aukštesnės instancijos bendrosios kompetencijos teismai (ir tų teismų teisėjai) negali kištis į žemesnės instancijos bendrosios kompetencijos teismų nagrinėjamas bylas, teikti jiems kokių nors privalomų ar rekomendacinio pobūdžio nurodymų, kaip turi būti sprendžiamos atitinkamos bylos ir pan.; tokie nurodymai (nesvarbu, privalomi ar rekomendacinio pobūdžio) Konstitucijos atžvilgiu būtų vertintini kaip atitinkamų teismų (teisėjų) veikimas *ultra vires* (Konstitucinio Teismo 2006-03-28, 2006-05-09, 2007-10-24 nutarimai). Tai sudaro pagrindą daryti išvadą, kad teismai ir teisėjai neturi įgaliojimų nejurisdikcine tvarka teikti nurodymų kaip turi būti nagrinėjamos bylos.

Todėl remiantis tuo, kas pirmiau išdėstyta, nagrinėti Lietuvos Aukščiausiajame Teisme Jūsų paklausimą nėra teisinio pagrindo. Šis paklausimas paliekamas nenagrinėtu. Kita vertus, atsižvelgiant į tai, kad jame nurodytas problemas praktikoje galimai kelia įstatymo trūkumai, šio paklausimo kopija perduota Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetui ir kitiems

baudžiamosios teisėkūros subjektams (Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso priežiūros komitetui, Lietuvos Respublikos Prezidentūrai).

Baudžiamųjų bylų skyriaus pirmininkas

Jonas Prapiestis